

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 Stockholm

Stockholm, 17 oktober 2017

Remissvar: Ändrade regler för Första-Fjärde AP-fonderna (Fi2017/02972/FPM)

Louise Lindfors
Generalsekreterare
Afrikagrupperna

Anna Lindfors
Generalsekreterare
Amnesty International

Georg Andrén
Generalsekreterare
Diakonia

Julia Finér
Talesperson
Emmaus Stockholm

Ulrika Urey
Kanslichef
FairAction

Rebecka M. Jalvemyr
Kanslichef
FIAN Sverige

Ulrika Strand
tf generalsekreterare
Fonden för mänskliga
rättigheter

Lisa Sjöblom
Generalsekreterare
Forum Syd

Olov Källgarn
Frida Arevik
Fossil Free Sverige

Anna Wigenmark
Generalsekreterare
Föreningen Ordfront

Frode Pleyrn
Sverigechef
Greenpeace

Hugo Malm
Rektor
Holma Folkhögskola

Helena Thelander
Verksamhetsledare
Hållbar Utveckling Skåne

Malin Nilsson
Generalsekreterare
Internationella Kvinnoförbundet för
Fred och Frihet

Andrea Söderblom-Tay
Ordförande
Jordens Vänner

Pia Björstrand
Talesperson
Klimataktion

Henning Süssner Rubin
Rektor
Kvarnby Folkhögskola

Annelie Andersson
Talesperson investerings-
och företagsansvar
Latinamerikagrupperna

Johanna Sandahl
Ordförande
Naturskyddsföreningen

Anders Malmstigen
Generalsekreterare
Svenska missionsrådet

Agnes Hellström
Ordförande
Svenska Freds- och
Skiljedomsföreningen

Christin Holm Gatica
tf Generalsekreterare
Sveriges Konsumenter

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN
Nobels fredspris 1985

Josefin Lind
Generalsekreterare
Svenska läkare mot kärnvapen

1. Sammanfattning

Finansdepartementets förslag innehåller flera viktiga förbättringar. Att det i lagtext åläggs AP-fonderna att vara ansvarsfulla investerare och ansvarsfulla ägare samt verka för ett främjande av hållbar utveckling kommer säkerligen att påverka investeringarna och förvaltningen i en hållbar riktning. Det som emellertid saknas i förslaget är bindande regler som säkerställer att AP-fonderna agerar i enlighet med klimatmål, Sveriges folkrättsliga förpliktelser och andra internationella åtaganden. Det ska vara tydligt att dessa är grundläggande förutsättningar för AP-fondernas kapitalförvaltning och att de utgör ramarna inom vilken fonderna kan maximera sin avkastning. Utan denna grundförutsättning är risken att det överordnade avkastningsmålet leder till investeringar som undergräver Sveriges internationella åtaganden och möjligheter att begränsa klimatförändringarna. För att motverka negativa climateffekter, förebygga kränkningar, öka transparensen och möjliggöra ansvarsutkrävande rekommenderar vi att AP-fonderna åläggs att göra risk- och konsekvensanalyser och tillämpar en försiktighetsprincip innan en investering görs, att kravet på transparens tydliggörs och att en klagomålsmekanism inrättas för kränkningar som kan kopplas till fondernas investeringar.

2. Centrala utgångspunkter och övergripande mål för ett nytt regelverk

Vi välkomnar att förslaget *Ändrade regler för Första-Fjärde AP-fonderna (Fi2017/02972/FPM)* innebär att större vikt läggs vid ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i AP-fondernas investeringsverksamhet och att det innebär en förväntan på fonderna att integrera klimat- och miljöaspekter, sociala aspekter och bolagsstyrningsaspekter i förvaltningen. Vi ser dock viktiga begränsningar i förslagets utgångspunkter.

Problembeskrivningen i förslaget utgår från att dagens regelverk grundar sig på inaktuella regelverk och finansiella modeller och riskerar att generera lägre avkastning (kap 5.1 och 7.1). Som skäl till att lyfta in ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande i lagtext anges att det bör finnas en förväntan om att AP-fonderna, som förvaltare av allmänna pensionsmedel, "tar ett visst samhällsansvar genom att främja en hållbar utveckling" samt att det skett en snabb utveckling på detta område (kap 5.2 och 7.1).

Ett centralt skäl, som inte nämns i förslaget, är statens folkrättsliga förpliktelser och andra internationella åtaganden. Dagens lagstiftning har inneburit en rad investeringar som direkt motverkar dessa åtaganden. Till exempel har AP-fonderna under en tioårsperiod dubblat sina innehav i bolag med starka kopplingar till kärnvapentillverkning trots att regeringen tydligt engagerat sig för att kärnvapen ska förbjudas och elimineras. Regeringen har även tydligt kritiserat kärnvapenstaternas moderniseringsprogram i både FN och annan fora. Fonderna har också investeringar i flera kontroversiella gruvbolag som förorenat vattendrag, och gjort sig skyldiga till kränkningar av urfolks rättigheter och trakasserier och våld mot människorättsförsvarare. Genom AP-fonderna äger svenska pensionssparare fossila reserver som motsvarar potentiella utsläpp tio gånger större än hela Sveriges årliga koldioxidutsläpp.

Det är oroväckande att förslaget inte har tagit hänsyn till varken den vetenskapliga utveckling som skett inom klimatområdet på senare tid, eller den normutveckling som skett internationellt i form av Parisavtal och nationellt i form av beslut om ett klimatpolitiskt ramverk och en klimatlag. Om inte finanssektorn medverkar i enlighet med Parisavtalet och FN:s globala hållbarhetsmål kommer dessa mål inte att uppnås. Detta bör understrykas och avspeglas tydligare i kommande lagförslag.

Enligt artikel 2.1.c) i Parisavtalet har Sverige förbundit sig att "göra finansiella flöden förenliga med en väg mot låga växthusgasutsläpp och en klimatomfattigt motståndskraftig utveckling." Därför är det angeläget att kommande lagförslag förtydligar att investeringar som riskerar att undergräva globala klimatmål inte är förenligt med att främja en hållbar utveckling.

Den 15 juni 2017 beslutade riksdagen att godkänna ett klimatpolitiskt ramverk och en klimatlag för Sverige. I propositionen konstaterar regeringen att de globala klimatförändringarna "är vår tids ödesfråga och en av regeringens högst prioriterade frågor. Om utsläppen av växthusgaser fortsätter i nuvarande omfattning ökar risken för allvarliga, genomgripande och oåterkalleliga effekter för människor och ekosystem." Regeringen slår i propositionen fast att "Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets ambitiösa målsättningar och ta ansvar för våra historiska utsläpp."

I FN:s stadga förpliktar artikel 55 punkt "c) allmän aktning för och respekterande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk, eller religion." Vidare tydliggör artikel 56 i densamma "Alla medlemmar förbinda sig att såväl samfällt som var för sig vidtaga åtgärder i samarbete med organisationen för att uppnå i artikel 55 angivna ändamål." I en globaliserad värld, där ett lands påverkan på mänskliga rättigheter sträcker sig långt utanför det egna territoriet, har begreppet extraterritoriella skyldigheter (ETO, från engelskans extraterritorial obligations) fått en allt viktigare betydelse för upprätthållandet av de mänskliga rättigheterna. Flertalet allmänna kommentarer, observationer och rekommendationer från FN:s kommittéer för respektive konventioner har utvecklat förståelsen för extraterritoriella skyldigheter.¹ Då AP-fonderna är en förlängd arm av staten borde en central utgångspunkt för ett nytt regelverk vara att de inte, genom sina investeringar och ägande, ska strida mot statens åtaganden.

Skyldigheten att skydda de mänskliga rättigheterna och stöd för en så kallad extra-territoriell reglering av företag och andra investerare, inklusive pensionsfonder finns dessutom i särskilda rekommendationen till Sverige från FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor (CEDAW), FN:s barnrättskommitté (CRC) och FN:s kommitté för ekonomiska sociala och kulturella rättigheter (CESCR), de två senare tog specifikt upp AP-fonderna. 2012 utfärdade FN:s kommitté för barns rättigheter en rekommendation riktad till Sverige i samband med en granskning med stöd av tilläggsprotokollet om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi.

¹ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para. 12; CEDAW, General Recommendation No. 34 on the Rights of Rural Women, para. 13; Concluding observations CESCR on Belgium (2013), (E/C.12/BEL/CO/4), para. 22.

The Committee recommends that State corporations, including the State pension funds, that invest abroad or operate through subsidiaries or associates in foreign countries, comply with due diligence requirements to prevent and protect children in those countries from offences under the Convention and the Optional Protocol and in accordance with their principles. The Committee further recommends that the State party appropriately regulate the investments and activities of all Swedish companies abroad, in this same respect.²

FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (CESCR) utfärdade rekommendationer 2016 när den granskade Sveriges efterlevnad av konventionen.

The Committee recommends that the State party fully exercise its regulatory powers and strengthen its oversight on investment decisions made by the Swedish National Pension Funds and other investors acting abroad, with a view to ensuring that such decisions respect and protect human rights. It further recommends that the State party ensure that the Swedish National Pension Funds and other investors domiciled in the State party:

(a) Undertake a systematic and independent human rights impact assessment prior to making investment decisions;

(b) Establish effective monitoring mechanisms to regularly assess the human rights impact of such projects and to take remedial measures when required;

(c) Guarantee that there are accessible complaint mechanisms for violations of economic, social and cultural rights, linked to investment projects.³

Vi finner det anmärkningsvärt att rekommendationer från FN:s kommittéer inte nämns i promemorian.

I linje med Sverige extraterritoriella skyldigheter gäller dessutom ett riksdagsbeslut sedan 2003 för politik för global utveckling (PGU) som slår fast att hela Sveriges politik ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. En samstämmig politik ska minska risken för att olika politikområden motverkar varandra. Ett konkret exempel på motstridig politik är de statliga AP-fondernas stora investeringar i fossil energi samtidigt som Sverige undertecknar Parisavtalet.

I förslaget konstateras att det inte är möjligt att bedöma i vilken utsträckning förslagen leder till att Första-Fjärde AP-fondernas förvaltning främjar en hållbar utveckling. Vi håller med om den bedömningen. För att säkra att AP-fonderna agerar i enlighet med nationella klimatmål, Parisavtalet, Sveriges folkrättsliga förpliktelser och andra internationella åtaganden måste det vara tydligt att dessa är grundläggande förutsättningar för AP-fondernas kapitalförvaltning och att de utgör ramarna

² Concluding observations on the Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, Committee on the Rights of the Child, Fifty-eighth session, U.N. Doc. CRC/C/OPSC/SWE/CO/1 (2012) para 21

³ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para. 11-12

inom vilken fonderna kan maximera sin avkastning. Därför är den föreslagna formuleringen i 1a§⁴ otillräcklig då den liksom i gällande regelverk tydligt anger avkastningskravet som överordnat. I förslaget sägs uttryckligen att "Ett krav i lag om beaktande av miljöaspekter, sociala aspekter och bolagsstyrningsaspekter får emellertid inte anses innebära att det övergripande målet om hög avkastning försvagas" (s 31). Det innebär att främjandet av hållbar utveckling reduceras till något som förvaltningen i bästa fall ska bidra till och att företräde ges till avkastningsmålet om en målkonflikt uppstår med målet om ett främjande av en hållbar utveckling och mänskliga rättigheter. Denna målhierarki måste förändras för att säkerställa att Första-Fjärde AP-fondernas förvaltning verkligen främjar en hållbar utveckling och sker i enlighet med Sveriges internationella förpliktelser.

Vi välkomnar:

- Att det i lagtext åläggs AP-fonderna att vara ansvarsfulla investerare och ansvarsfulla ägare och verka för ett främjande av hållbar utveckling.

Vi föreslår:

- Att lagtexten tydligt anger att AP-fonderna ska genomföra sitt uppdrag att verka för största möjliga nytta för försäkringen för inkomstgrundad ålderspension utan att göra avkall på målet att främja en hållbar utveckling och kravet att upprätthålla Sveriges folkrättsliga förpliktelser och andra internationella åtaganden.

3. Investeringsregler, förvaltning och styrning

Det är positivt att förslaget definierar begreppen "föredömligt" och "hållbar utveckling" och identifierar steg som fonderna bör ta för att uppnå målet om att främja en hållbar utveckling som till exempel att uppmärksamma relevant forskning och avsätta tillräckliga resurser. Det övergripande målet om hög avkastning riskerar däremot att underminera hållbarhetsmålet om inte det förtydligas att fonderna inte får motverka klimatmål och Sveriges internationella åtaganden och förpliktelser. Samma målkonflikt identifierade Agenda 2030-delegationen i sitt förslag till hur Sverige ska genomföra agendan.⁵ Vad gäller ansvarsfullt ägande mer specifikt ser vi begränsningar med dagens dialogstrategi och ser därför positivt på förslaget om att fonderna ska analysera möjligheterna att åstadkomma förändringar. Fonderna bör även ta fram enhetliga riktlinjer och vara transparenta kring sitt påverkansarbete och dialoger om de ska vara trovärdiga.

⁴ "Första-Fjärde AP-fonderna ska förvalta fondmedlen föredömligt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska Första-Fjärde AP-fonderna fästa särskild vikt vid hur en hållbar utveckling kan främjas, utan att göra avkall på det övergripande målet om hög avkastning."

⁵ Agenda 2030-delegationen, I riktning mot en hållbar välfärd: Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till ahndlingsplan för genomfröande av Agenda 2030 för hållbar utveckling (2017), sid 113.

Inget i förslaget berör frågan om ansvarsutkrävande och gottgörelse⁶. Enligt internationella standarder bör investerare inrätta klagomålsmekanismer⁷. Dessa mekanismer kan vara ett sätt för fonderna att bli varse om problematiska investeringar och kan vara en källa till viktig information i fall där fonderna inleder en dialog. Egna klagomålsmekanismer för fonderna förändrar inte statens ansvar att säkerställa ansvarsutkrävande. Offer för kränkningar som kan kopplas till svenska aktörer ska ha full tillgång till juridiska system för att föra klagan och få gottgörelse.⁸

I förslaget ifrågasätts det moraliskt försvarbara med investeringar i råvaror såsom livsmedel, ”eftersom det kan anses att sådana placeringar kan leda till ökade matpriser och därmed särskilt drabba fattiga och redan utsatta grupper bland jordens befolkning”. Förslaget blir därför ett fortsatt förbud mot investeringar i råvaror. Det är positivt. Men liknande problematik gäller också för investeringar i jordbruksmark, vilket enligt förslaget bör tillåtas. Det senaste årtiondet har det skett en kraftigt ökad efterfrågan på jordbruksmark, inte minst från pensionsfonder och andra investerare som spekulerar i framtida vinster. Spekulationerna har lett till ökade markpriser och en rad kränkningar av mänskliga rättigheter då traditionella markrättigheter inte respekteras och många småbrukare och urfolk förlorat tillgång till den mark de brukat för sin försörjning.⁹

Vi välkomnar:

- Att fonderna ska fästa särskild vikt vid hur en hållbar utveckling kan främjas och att en sådan konkretiseras genom hänvisningar till t.ex. konventioner, miljömål och riktlinjer.
- Att fonderna ska analysera hur placeringsverksamheten påverkar möjligheterna till en hållbar utveckling.
- Att fonderna ska bedöma vilka rimliga möjligheter som finns att påverka ett företag eller en bransch i riktning mot en minskad negativ påverkan på möjligheterna till hållbar utveckling.
- Att fonderna förväntas kunna redovisa vilka överväganden som gjorts, särskilt när det gäller investeringar som kan framstå som tveksamma ur hållbarhetsperspektiv.
- Att fonderna särskilt bör uppmärksamma relevanta forskningsresultat som handlar om samband mellan kapitalförvaltning och en hållbar utveckling.
- Att fonderna måste avsätta tillräckliga resurser för att säkerställa kvalitet i arbetet med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande.
- Att de föreslagna placeringsreglerna innebär ett fortsatt förbud för investeringar i råvaruderivat.

⁶ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para. 11-12

⁷ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6); UN Guiding Principles (2011), principle 31; OECD Guidelines: Responsible business for institutional investors (2017)

⁸ CEDAW, General Recommendation No. 34 on the Rights of Rural Women, para. 13, United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (2007), para.44. Universal declaration;

⁹ European Parliament, Land grabbing and Human Rights : the involvement of European corporate and financial entities in land grabbing outside of the European Union. (2015) (EP/EXPO/B/DROI/2015/02)

- Att fonderna ska ta fram en gemensam värdegrund och att en förväntan uttrycks om att denna bör ta sin utgångspunkt i och vägledas av regeringsformen, hållbar utveckling, internationella konventioner och Agenda 2030, samt reflektera vikten av vetenskapliga forskningsresultat när det gäller hållbar utveckling.
- Att fonderna ska bedöma hur deras investeringar eller påverkansarbete inverkar på de värden som en internationell konvention är avsedd att skydda, och att AP-fondernas tolkning av denna konvention bör spegla hur Sverige har valt att tillämpa den specifika konventionen. Respekt för konventionerna bör dock vara ett grundläggande krav i förvaltningen.
- Att fonderna ska ta fram riktlinjer som konkretiserar mål och strategier för ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande.
- Att kriterier för uteslutning av bolag ska ingå i fondernas riktlinjer. Efterlevnad av de internationella konventioner och riktlinjer som Sverige har undertecknat och uppfyllelsen av de svenska miljömålen, som i förslaget anges som exempel, bör vara självklara utgångspunkter för sådana riktlinjer.
- Att uppföljning av riktlinjer, mål och strategier ska tillgängliggöras för allmänheten.

Vi föreslår:

- Att fonderna åläggs att göra risk- och konsekvensanalyser innan en investering görs¹⁰ och att en försiktighetsprincip¹¹ bör tillämpas i investeringsbeslut. Om en investering riskerar att motverka Sveriges klimatmål, internationella åtaganden och folkrättsliga förpliktelser ska fonderna avstå från att investera.
- Att fonderna inte tillåts investera i jordbruksfastigheter.
- Att fonderna ska vara transparenta och öppet rapportera om sitt påverkansarbete och dialoger. Vilka dialoger och andra påverkansprocesser som pågår, vilka mål som finns för dessa, samt vilka resultat som uppnåtts bör redovisas.
- Att fonderna ska inrätta en klagomålsmekanism för kränkningar som kan kopplas till fondernas investeringar.¹²
- Att Kommittén för tryggad livsmedelsförsörjnings frivilliga riktlinjer om ansvarsfull förvaltning av nyttjanderätter för mark, fiske och skogar tydligt återspeglas i regelverket.

¹⁰ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para 12.a; Concluding observations on the Consideration of reports submitted by States parties under article 12, paragraph 1, of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, Committee on the Rights of the Child, Fifty-eighth session, U.N. Doc. CRC/C/OPSC/SWE/CO/1 (2012) para 21; Concluding Observations CESCR on Norway(2013), (E/C.12/NOR/CO/5) (2013), para.6

¹¹ Concluding observations CESCR on Belgium (2013), (E/C.12/BEL/CO/4), para. 22.

¹² Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para 12; UN Guiding Principles (2011), principle 31; OECD Guidelines: Responsible business for institutional investors (2017)

4. Transparens, samverkan och utvärdering

4.1 Transparens

Insyn och transparens är centralt för att möjliggöra oberoende granskning, utvärdering och uppföljning av AP-fondernas investeringar samt ansvarsutkrävande. Det är också en förutsättning för att kunna utvärdera om fondernas investeringar lever upp till internationella konventioner och riktlinjer för mänskliga rättigheter, miljö och klimat och ansvarsfulla investeringar liksom Sveriges Politik för global utveckling (PGU). Drygt 5,6 miljoner svenskar omfattas av de allmänna pensionerna och AP-fondernas investeringar måste därmed anses vara av allmänintresse. Transparens är därför också en förutsättning för trovärdigheten i AP-fondernas hållbarhetsarbete.¹³

I förslaget lyfts transparens fram som en viktig fråga. Förslaget att AP-fonderna gemensamt ska utveckla riktlinjer för redovisning av sitt arbete med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande är positivt. Transparens handlar dock om mycket mer än att AP-fondernas arbete med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande ska bli mer känt för allmänheten. Transparens är nödvändig för att möjliggöra ansvarsutkrävande. Fonderna måste vara transparenta såväl gällande investeringar och arbetssätt, som resultat och utmaningar.

I förslaget lyfts Etikrådets årsrapport som ett bra exempel på transparens. Det är dock viktigt att poängtera att den inte bör framhållas som en best practice. Rapporten har många förtjänster då den ger en överblick över AP-fondernas hållbarhets- och påverkansarbete. Men är också begränsad då den endast ger sammanfattad information av t.ex. antal pågående dialoger och några exempel på sådana. Den ger dock inte information om Etikrådets alla dialoger och resultatet av dessa.

Samtidigt som vikten av transparens understryks i förslaget så flaggar Finansdepartementet också för att det kan finnas skäl till varför det inte är lämpligt för en AP-fond att vara fullt ut transparent i en viss fråga. Detta lämnar utrymme för tolkning rörande när avsteg från transparensprincipen anses berättigad.

Vi välkomnar:

- Att fonderna bör utveckla gemensam policy för transparens, samt att förväntan är en hög grad av transparens.
- Att AP-fonderna ska fortsätta utveckla metoder för redovisning av koldioxidavtryck i portföljerna.

¹³ General Comment No. 34: Article 19: Freedoms of Opinion and Expression, U.N. Human Rights Committee., 102nd Sess. (2011), (U.N. Doc. CCPR/C/GC/34) para. 19.; Concluding Observations CESCR on Austria (2013),(E/C.12/AUT/CO/4) para. 12; General Comment No. 24: on State Obligations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights in the Context of Business Activities (2017), (E/C.12/GC/24), para.38

Vi föreslår:

- Att kravet på transparens förtydligas och anges som en grundläggande förutsättning för att möjliggöra uppföljning, utvärdering och ansvarsutkrävande avseende AP-fondernas verksamhet¹⁴. Undantag bör begränsas och tolkningsutrymmet bör minimeras. Fonderna ska vara transparenta och öppet rapportera redovisa risk- och konsekvensanalyser, påverkansarbete och dialoger. Vilka dialoger och andra påverkansprocesser som pågår, vilka mål som finns för dessa, samt vilka resultat som uppnåtts bör redovisas.
- Att redovisningen av investeringarna ska brytas ner sektorsvis för att möjliggöra redovisning av koldioxidavtryck per sektor.

4.2 Samverkan och utvärdering

Förslaget uttrycker att AP-fonderna bör stärka sin samverkan ytterligare för att utveckla arbetet med ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Det är positivt om det innebär ett effektivare och förbättrat arbete. Men samordning fonderna emellan räcker inte, vilket även FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter observerade i sin granskning¹⁵.

Hur AP-fonderna förvaltar svenska folkets gemensamma pensionspengar är en fråga av stort allmänintresse. Därför är det särskilt viktigt att processen för utformning av fondernas riktlinjer för ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande, samt löpande uppföljning och utvärdering av fondernas regelverk, präglas av deltagande av olika aktörer och intressenter, inte minst i det civila samhället.

Genom civilsamhället finns ett brett globalt kontaktnät och många svenska organisationer har samarbete med organisationer och ibland egen närvaro i länder och områden som berörs direkt av verksamhet från bolag där AP-fonderna har investeringar. Det är viktigt att ta tillvara denna kompetens, inte minst vid utvärdering och uppföljning av fondernas investeringar.

Ett nytt och självständigt hållbarhetsråd bör inrättas som en källa för omvärldsbevakning och rådgivning samt för att bistå vid granskning och utvärdering av måluppfyllelse. Hållbarhetsrådets arbete bör präglas av transparens och deltagande, och inkludera expertis från såväl civilsamhället som finanssektorn och den akademiska världen.

¹⁴ General Comment No. 34: Article 19: Freedoms of Opinion and Expression, U.N. Human Rights Committee., 102nd Sess. (2011), (U.N. Doc. CCPR/C/GC/34) para. 19.; Concluding Observations CESCR on Austria (2013),(E/C.12/AUT/CO/4) para. 12; General Comment No. 24: on State Obligations under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights in the Context of Business Activities (2017), (E/C.12/GC/24), para.38

¹⁵ Concluding observations CESCR on Sweden (2016), (E/C.12/SWE/CO/6), para 11

Vi välkomnar:

- Att frågor om föredömlig förvaltning omfattas av regeringens årliga utvärdering av AP-fonderna och att fördjupningar görs regelbundet.

Vi föreslår:

- Att ett nytt och självständigt hållbarhetsråd inrättas som en källa för omvärldsbevakning och kompetens samt för granskning och utvärdering av fondernas måluppfyllelse när det gäller ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande.

Kontaktpersoner

Kathleen McCaughey
Senior Policy Advisor Business and Human Rights
Amnesty International, Sverige
T: 08-729 02 57
M: 072-967 86 03
E: kathleen.mccaughey@amnesty.se

Annelie Andersson
Talesperson, investerings- och företagsansvar
Latinamerikagrupperna
M: 073-903 10 17
E: annelie.andersson@latinamerikagrupperna.se